

Մանգրամի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՄԱՅԻՍ 20 ՃԻԻՄԱ

ՆԻՄԷՐՈ 59

Մանգրամի Էֆեմար համար 6 հանր սենյակ 300
հիւանդ վերին, սենյակ գլխավոր, բաժնի փարսադ տախ
իջնակ օլարագ, 200 ղժ օլուկ, ալթը 100 ղժ օլա-
ճադ, վեհիւսիւսի տախի 50 ար փարսադ տախիւսիւսի տախի

իւսնակ վեհիւսիւսի տախի 50 ար փարսադ տախի
իւսնակ վեհիւսիւսի տախի 50 ար փարսադ տախի
իւսնակ վեհիւսիւսի տախի 50 ար փարսադ տախի

Մեքթուպ վե սայիր, իսթանպուլում Պադիշահի Գազաթի
խորհրդիւսի, գաղաղօլսանէ իւլ ճալիի շէրիֆ արա եւ-
րինտէ քեյիւն Շապօր խանընտա, Կարապետ 8. Փանս-
եռնըն 18 Նիւմէրօլու օտաւընա կեօնտէրիւսի տախի

ԲԵՍԻ ԹԷԼԷԿՐԱՅ	
ՕՍՄԱՆԼԸ ՖՈՆՏՈԼԱՐԸ	
Լօնտրա, 50 մայիս.	
Էսհամը Ումուդիյէ	503-4 տէն 541-4 տէ.
Վարիս, 54 մայիս.	
Էսհամը Ումուդիյէ, աշըմըշ,	50
» » գարանմըշ,	54
1865 սենյակի իսթիգրադը	260
1865 » » »	255

ԻՍԹԱՆԳՈԼ	
ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՍԻՅՅԷ	
Մայիս 18.	Գարանտը 54-8
» 19.	Աշըմըշ 54-8
» »	Էսհամըշ 55-35
» »	Գարանտը 54-35
» 20.	Աշըմըշ 55-6

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽՈՐԻՃԻՅՅԷ

Փարիս, 26 մայիս.
Թէճէմիւլ իտէճէք գօնկրէտէ, պիթարաֆ
տէվլէթլէրին սէսլէրի օլուկ, ֆազաթ գու-
րալարը օլմայաճագ տըր.
Բրուսիս հիւքիւմէթի, բրէնս Շօնէնգօլ-
լէրին հարէքէթի թագպիւ իյլէմիշ տիր.
Բուսիս տէվլէթի, պիթարաֆ գալաճա-
ղընը Բրուսիսի վատ իյլէմիշ տիր.
Փարիս, 27 մայիս.
Ավսթրիա շարթ թանտընտա օլարագ գօնկ-
րէյի գապուլ իյլէմիշ տիր.
Ֆրանգֆորթ Տէյէթի, Ավսթրիա իւլ Բը-
րուսիանըն հարպ թէտարիքեթընտան վաղ
կէշմէլէրի թէքլիֆիսի գապուլ իյլէմիշ տիր.
Մէքթուպ տէվլէթլէր, նէ սուրէթտէ հարպ
թէտարիքեթընտան վաղ կէշմէլէրի եւ-
գընտա պէյան իտէճէքլէր տիր.
Միւնիխ, 25 մայիս.
Ֆէշտ-մարէշալ բրէնս Շարլ, եհնի հաղըր-
լանան Պալիէրա ասկէրին գօմանտան թայ-
եին օլուսմուշ տուր.
Սթիւթհար, 25 մայիս.
Վիւրթէմպէրկ գամարալարընտա օգու-

նան նուրթը գրալիտէ, տուգալըգլար մէս-
լէսի, վէ Ալմանեա գապանի իսլահաթը հա-
գանիյէթ իւղրէ թէսպիյէ օլուստուգտա,
ասայիշի հալին իսլահ գըլընաճաղընտա տայիր
իւմիտէր կէօրիւմիւշ տուր. վէ մուղայիրի
գուհուրա կէլիկիւնտէ, քէնտի միւթթէֆիդ-
լէրիյէ, վէ պիր սուրէթի գապիյէտէ օլարագ,
հագգանիյէթին պուլուստուգու թարաֆը
վիդայէ իտէճէկի անլաշըմըշ տըր.
Փարիս, 24 մայիս.
Ֆրանս նամ զաղէթտա օգուստուգուս
կէօրէ, Ավսթրիա վէնէտիյին թէքլիսէ տա-
յիր օլան մուգատտէմէսին կէրի ալմըշ, վէ
եհնիտէն վէրտիկի մուգատտէմէտէ, վէնէ-
տիք լագըրտըն պուլուսմայր, անճագ ի-
թալեանըն սէլամէթի հալի էմիյէթի մէսէ-
լէսի իղար օլուսմուշ տուր. իւշ տէվլէթլէր
պուլ եհնի մուգատտէմէյի գապուլ իթտիք-
լէրինտէն, Ավսթրիանըն գօնկրէյի գապուլ
իթմէսի սահիւլէնմիշ տիր.
Մօնիթէթը նամ բէսմի զաղէթտանըն ախշա-
լըգ օլան մայիս 24 թարիսի նիւսիւսիւնտէ,
« Ֆրանսա, Նիկիթէրա, վէ Բուսիանըն մու-
հարէպէնին մէնիւն տայիր իլթիգամ իթ-
տիքլէրի զայրէթի, էգճան ու տիլ իւրու
կէօթիւրմէյէ չալըմագտա տըրլար.
« Մէքթուպ տէվլէթլէր քէնտի թէքլիֆ-
լէրինէ, պիր հէյիթի միւֆիտէյի սահիւն
վէրմէք նիյէթլէր, մէսլէնին շիմտիտէն,
քիւշտիսի նասիհաթ վէրտիքլէրի պիր գօն-
ֆէրանտա իհալէ գըլընմասընը, միւնասիպ
կէօմիւլէր տիր.
« Մէքթուպ իւշ տէվլէթլէր գապիւնթօլա-
րը, Ալմանեա իւլ իթալեայը սիլահ ալթը-
նա կիրմէյէ մէճպուր իտէն միւնաղալարըն
թէսպիյէսի իւլին, պիրէր « արպիթրօ » կիպի
պուլուսմայր մագստիստէ օլմայր, քէնտի
էֆեթարլարընճա քէյֆիյէթին իլիւմէքտէ օ-
լան քէօլէրին իպրաղ իւլ, ուլուշմագլը-
ղա տայիր տալի պիր էսա թագաթի նի-
յէթիտէ տիրէր.
« Մէքթուպ տէվլէթլէր, վիւննայա, Պէր-
լինէ, Ֆրանգֆորթ, վէ Ֆլորանսա կէօնտէ-
րիւնէք նօթալար հագգընտա իմթիգամ իթ-

միւլէր օլուկ, վէ պիր սաաթ էվլէլ իրալինէ
զայրէթ օլուսմասըն գարար վէրմիշէրտիր.
Լօնտրա, 24 մայիս.
Պու կիւն Ումուդ գամարալարընտա Մ. Կը-
լատաթըն, Մ. տ իղարայէլինին պիր սիւալի-
նէ ճէվապ վիւրէրէք, Նիկիթէրա թարա-
ֆընտան, պիր գօնֆէրանտա թէճէմիւլ իթմէ-
սի ճայիդ կէօրիւմիւշ, վէ միւլէստէր օլմա-
սընա արղուքէշ պուլուսմագտա իսէտէ, բէք
գապի սուրէթտէ իւմիտի օլմատըղըն տալի
պէյան իթտիկիւն պէրապէր, գալէմէ ալը-
նաճագ սուլ լայիհասընճա պիր կիւնիւք օլ-
մատըղընը, վէ օլ պապտէ զաղէթալարտա կէօ-
րիւլէն մալիւմաթլարըն եանըշ օլտուգա-
րըն տալի պիւրիւմիշ տիր.
Մօնիթէթը նամ զաղէթտա օգուստուգուս
կէօրէ, թէճէմիւլ իտէճէք գօնֆէրանտա տէվ-
լէթլէրին խարիճիյէ վէքիլէրի օթուրաճագ-
լար օլուկ, վէ մէքթուպ մէճլիսին խիթամը-
նա գատար, մուարըրը տէվլէթլէր պէյնի-
րինտէ տէքեար օլան խուսուլէթ թէվգըֆ
գըլընաճագ տըր.
Ֆրանգֆորթ, 25 մայիս.
Էօրօք նամ զաղէթտա օգուստուգուս
կէօրէ, պու կիւն վէ տիւնքի կիւն, Փարիս,
Լօնտրա, վէ Սէն Բէթէրսպուրկ գապիւնթօ-
լարը, վիւննայա, Պէրլինտէ, Ֆլորանտա,
վէ Ֆրանգֆորթտա պուլուսման էլիլէրինէ,
մալիւմ օլան իւշ մէսլէյէ տայիր նօթալա-
րը կէօնտէրմիւլէր, վէ զան օլուստուգու-
նա նաղարէն, Փարիս գօնֆէրանտա յուսիս
5 տէ, թէճէմիւլ իտէճէք իմիւշ.
Փարիս, 25 մայիս.
Պու կիւն մէմէքէթէյն գօնֆէրանտա-
տա, Պասյը-Ալի թարաֆընտան, բրէնս Շար-
լընըն քիւրսիյի հիւքիւմէթէ կէլմէսի հագ-
գընտա բրօթէսթօ օլուսմուշ, վէ գօնֆէ-
րանտա մէվգըր միւգաքէրէյէ ալմըշ տըր.
Մէմօրիալ Տիպլումաթիգտէ օգուստու-
ղուս կէօրէ, գօնկրէյէ տայիր գալէմէ ա-
լընան լայիհատա պաղը թէպլտալաթ,
վուգու պուլուսմուշ տուր. Նիկիթէրա թա-
րաֆընտան, վէնէտիյէ գարալըգ Ավսթրի-
այա վէրէճէք պիր արագի պուլմայա միւք

Թէտիր օլտուղու պէյան գըլընմըլ տըր, Բուսիա տէվլէթի թարաֆընտան տախի, իթալ-եանըն ումուլմէն հալ ու մէվզընին թէֆ-թիշ իտիլմէսի թէքլիֆ օլունմուշ տուր:

Քէզալիք մէվզընը զազէթատա օգաւն-տուղունա կէօրէ, Բրուսիա տէվլէթի, Ի-թալիա իլէ ագաղ իթթիֆազ իթմէյէ, աստէմի էմնիյէթինտէն նաշի ճէսարէթ իտէմէտիկին-տէն, եալընըզ հարաճա հաղըրըգտան տօ-լայը, վէ իւշ ալ միւստէթ իշին օլտուղու հալտէ, իթթիֆազ իթմիշլէր տիր:

Յլօրանս, 25 մայիս:

Որինիօն նամ զազէթա, տէրճ իյլէտիկի պիր պահսընտա, թէճէմմիւ իտէճէք օլան գօնկընի պօշա չըգարմըլ: վէ սուլնա տալիր հիշ պիր իւմիտի պուլունմատըղընը պէյան իյլէմիշ տիր: Հաթթա, մէվզընը զաղէթա, չու գօնկ-ընտէն պիր սուլն հուսուլէ կէլէճէք եէր-տէ, գօրպարմ քի, տահա զիյատէ տէն-չէթըն պիր գալղայա սէպէպիյէթ վիրմէ-սին տէմիշ տիր:

Պէրլին, 25 մայիս:

Բրէնա Շարլընըն բէտէրինին Պիւքրէչէ կիթմէք իւզըն պուլունտուղու հալտիտաթ-տան տըր:

Նիւ-Խօրգ, 12 մայիս:

Ֆէնիանլարըն ընյիսլէրինտէն պիրիսի օ-լան Մահօնէյ իսթիֆասինը վերմիշ տիր: Ըս-թէֆէնսին նիյէթի Մէմալիքի Միւսթէմէայը տօլալմազ իմիշ:

Սթէնքս նամ վաբօր, մայիս 1 տէ, 1200 նէֆէր Ֆրանսըղ ասկէրի ալարազ, Սէն-Փօ-մասը թէրք իլէ, Վերա-Գրիւզէ եօլճու օլ-մուշ տուր: Մ. տըր Մօնթօպան թարաֆըն-տան հիւքիւմէթէ իսթար օլունտուղունա կէօրէ, ասաքիրի միւրգուլմէ տէյիլ պաշգա պիր նիյէթէ, իլլա, խըտմէթլէրի միւստէթ-լէրի պիթէրէք մէմլէքէթլէրին: տէճնիլէ-րին եէրլէրինէ գալիս օլմազ նիյէթինէ մէպ-նի կիթմիշ տիր:

Պալտատէքի թէլէկրաֆլարըն էքսէրի-սինտէն տալիշի հալին իսպասընա տալիր իւմիտ էսէրլէրի կէօրիւլմէքտէ օլտուղ-տան պաշգա, Ֆօնտօլար հաղընտա մուսախարէն կէլմիշ օլան թէլէկրաֆլար տախի, չու իւմիտէ թաղվիյէթ վիրմէք-տէ տիրլէր:

Հէլէ գօնկընին թէճէմմիւ իտէճէ-լինէ պիւլիւք իւմիտ վարտըր: վէ պիղ գանն իտէրիլ քի, իւշ մուսաղգամ տէվլէ-թին զայրէթի պօշա չըգարմալարազ, մէգ-քիւր գօնկընտէ, հիշ տէյիլ իսէ, էսասի վէ գատիմի սուրէթտէ օլմասա տախի, մուվաղգամ սուրէթտէ միւսալաշայա պիր չարէ պուլունմադ տըր: Շուրասը տախի տիւշիւնիւլմէք ճայիլ տիր քի, գօնկընին միւզաքէրէսի էն աղը պիր գաշ-այ սիւրէճէք օլուպ, օլ վաղթէ գատար իսէ, աթէչի իշթիյաղը հարալ իլէ մէէ-լուֆ պուլունտան տէվլէթլէրին աթէչլէրի պիրազ պիթթապի սէճնիւլ օլտուղու թագտիրտէ, պիր թարաֆտան տախի դըշ էյեմալարը պասարազ սէճնիւլէրէճէք, վէ թապիսթիլէ մուհարէպէ եա կէլէճէք

իւք պահարա գալաճազ, վէ եախօտ թարաֆէյն նէտամմէթ կէթիլէրէք, պիր թաթըլ եէրինէ պաղանարազ չու ուլ-ղունտուղունա պիթմէսինէ պիղգալթ քէնտիլէր արգու կէօսթէրէճէքլէր տիր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Մըսըր վալիի ալիսի տէվլէթլու-ֆէիտմէթլու բաշա հաղընթլէրի հիւ-քիւմէթլինին, էվլատիյէթի մէսէլէսինէ գարար վէրիլմիշ օլտուղունտան, իրատէ-լի Շահանէսինին մուհարէմ 12 թարիլի օլտուղու հալտէ, ստարը պուլունտու-ղու, հալտիտաթտան տըր:

— Բրէնա Շարլը, բօլթիլգատան տօ-լայը թէվզըֆ գըլընմըլ օլանլարա աթվը ումուլի իթա իթմիշ տիր:

— Մէմլէքէթլէնտէ 3 պին նէֆէրի լէհիլէրտէն, վէ 20 պին նէֆէրի Մա-ճարլարտան միւրէթթէպ օլտուղու հալ-տէ, պիր էճնէպի ալայը թէչքիլ գըլըն-մադտէ օլտուղու հալտիտաթտէն տիր:

— Չարչէմպիհ կիւնքի Մանղուլմէտէ, բաթթիքիտանէ թարաֆընտան, Մանղու-մէնին ալէյհիտէ Պապը-Ալիյէ պիր դը-թա թաղիլ կէօնտէրիլտիլին պիլտիր-միշ իտիլք:

Ջանն իտէրիլ քի, օլ պապտէ բաթ-րէքիտանէ իլէ մուհաքէմէ օլմամըլ իճապ իտէճէք տիր: Պու խուսուստա չօգ սէօյ-լէյէճէքլէրիլ վար իսէտէ, պու կիւն վաղթիլմիլ միւսաաաթ իթմէտիլինտէն, տէֆայի ախէրլէրէ թէրք իլէ, եալընը չու գատարըն սէյլէրիլ քի, Մանղուլմէ մուհաքէմէ նէղոլիտէ եէնտէտէ եէնիւ-սէտէ, հաղգանիյէթ նէղոլիտէ պիւ-լիւք ֆիւթուհաթ, վէ միլլէթ ու տէվլէթէ պիւլիւք պիր խըտմէթ իթմիշ օլաճաղընտան, հաղգանիյէթի սէյլէ-միշ օլմասըլա տալիմա իթթիլտար իտէ-ճէք տիր:

— Պիրինճի օլտուղու Հիւմայունու-ֆէրիդանը քիրամընտան Օսման բաշա հաղընթլէրի, մէմուրէն մայիսին 17 ին-ճի կիւնիւ կիրիտ ճանիպլինէ աղիմէթ իթմիշ տիր:

Օրտուլու մէվզընը պիրինճի ալայը պիրինճի թապուլու տախի, տիւնքի կիւն Սէրտարը Էքրէմ Էօմէր բաշա հաղ-րէթլէրիլ, վաբօրա բաղիպէն Մէմլէ-քէթէյն թարաֆընա աղիմէթ իտէճէք-լէրի իշէպիլմիշ տիր:

— Տիւնքի կիւն Ֆիւնք գաթօլիքլէրէ կիւլ պալարտը օլտուղունտան, Ֆրանսըզ-ճա զազէթալար չըգարմալար տըր:

— Տիւնքի կիւն տայըմըլ վէֆաթ իթ-միշ օլտուղունտան, պիղիմ տախի զազէ-թամըլ չըգարմալար տըր:

ԻԼԱՆԸ ԲԷՍԻ

Մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէտէ միւս-քիրաթ պիլ ու ֆիւրուլթը հաղընտա մէվ-ղու օլան րիւսուլմթըն թատիլի իլէ, թէ-ճարիպի վազըա իւզէրինէ իթթիլաղընա լիւզում կէօրիւնէն պազը մէվատուտէրճ օ-լունարազ, պու քէրրէ պա իրատէլի սէնիյէթ միւստէտէն թապ ու թէմալ օլունմուշ օլան նիգամնամէ, հիւմէնին մաալիւմիւ օ-լուպ, հէր քէս թարաֆընտան աթիւմը միւստէրիճէսինէ թէվֆիդան հարէքէթ օ-լունմազ իւզըն, զիրտէ թապ իլէ իլան օ-լունուր:

Տէրի-սաաաթթ վէ պիլատը սէլէսէ վէ Պօղաղ-իլի թարաֆը, վէ Պըզըլ-ատալար-տա, վէ մէմալիքի մահրուսէլի Շահանէնին սաիր չէն ու գատապա վէ գարիյէլէրինտէ գատէն վէ գըյէ իլէ, աղ չօգ միւսքիրաթ ֆիւ-րուլթ իթմէքտէ օլանլարտան, իշ պու պին իքի եիւզ սէքսէն իքի սէնէսի մարտը իպ-թիտաթընտան իթիպարէն ալընաճազ պէ-լիյէ բէսմինէ տաիր նիգամնամէ տիր քի, ահ-քեամը միւստէրիճէսինին կէրէք տէվլէթի Ալիյէ, վէ կէրէք տիւլէլի էճնէպիլի թէպաա-սընտան օլուն պիլա իսթիտա հէր քէս հազ-ղընտա մէրիլ իճրա օլմասը մուգարրէրտիր:

Պիրինճի մատէ. Տէրի-սաաաթթ վէ պի-լատը սէլէսէ, վէ Պօղաղ-իլի թարաֆընտա-լի Պըզըլ-ատալարտա, հէր նէրէտէ օ-լուր իսէ օլուն, հէր քիմ գատէն վէ գըյէ իլէ միւսքիրաթ ֆիւրուլթ իտէճէք օլուր ի-սէ, էվլէլէն ճանիպի հիւքիւմէթտէն պէլի-յէ թէչքէրէսինի ալմաղա մէսպուր օլաճազ-վէ պու թէչքէրէսի ալմաղաղըն, հիշ քիմ-սէ աղ չօգ հիշ պիր եէրտէ գատէն վէ գըյէ իլէ միւսքիրաթ ֆիւրուլթ իտէճէք տիր:

Իքինճի մատէ. ճամի վէ թէքէլէրէ նիւայէթ եիւզ արընա եաղըն օլան մա-հէլլէրտէ, վէ գարաղօլանէլէրին իթթի-սալինտէ վէ գարչըլարընտա, վէ սըրֆ իս-լամ մահէլլէլէրինտէ, վէ ումուրը գապըթա, վէ ուսուլի մէմլէքէթմէ մահըուր կէօրիւնէն մէվզըլէրտէ, միւսքիրաթ մահէլլի քիւշա-տընա բուխսաթ վէրիլմէյէճէք տիր:

Իւշիւնճի մատէ. միւսքիրաթ պիլ ու ֆիւրուլթ օլունան եէրլէր մահալիլ ումու-միյէտէն մատուտ օլտուղու ճիւլէթլէ, աս-հապը հէր քիմ օլուր իսէ օլուն, գապթի-յէ մէմուրլարը նիգամ վէ ասալիշի պէլտէլէ մուխալիֆ զուհուր իտէն էֆալ վէ հարա-քեամը մէն իթմէք, վէ չիւբէ իթթիլքլէրի չէլլէրի թէճէսիւս վէ թահարիլ իլէմէք ի-լին, հէր վաղթը ու սաաթտա տէրունլէ-րինէ կիրմէլէ, վէ երապալը թէօնմէթտէն օլանլարը թուրուպ, ճանիպի հիւքիւմէ-թէ կէօթիւրմէլէ մէճմուր վէ միւզթէտիր տիր: վէ պու պապտէ օլ մահէլլին սահիպ լէրի տախի, զապթիլէ մէմուրլարընա մու-ալլէնէթ, վէ իճրա թէսիլաթ իթմէյէ մէճ-պուր օլաճազ, վէ պու խուսուլարտա գա-պըթա մէճմուրլարըն վազայիֆի մէճմուրի-յէթլէրինին իճրաթընա մուսաաաթ վէ եա-խօտ թաաալպաթ իյգա իտէրլէր իսէ, նիգա-մէն մուսայէն օլան ճէգա իլէ միւսաղաթ օ-լունաճաղար տըր: ֆազաթ, գապըթա մէ-մուրլարը վազայիֆի մէվզըլէլէրինի իճրա

արդարև տա հարաքեաթը իթիսաֆիյէյէ միւ-
թէնասիր օլունար իսէ, չախսի մազլումուն
իշթիքեասը իւզէրինէ, թարաֆը հիւքիւմէթ-
տէն լայնըը իլէ թանգըը մատտէ օլունա-
րագ, միւթթէհիմ չըգան մէնմուրլար թէէ-
տիպ օլունաճաղար տըր:

Տէօրտիւնհի մատտէ. միւսքիրաթ սա-
թըլան եէրլէրտէն, խանէ թարղընտա պէյ-
թուլէթ օլունաճաղ սալիճ պաղը օտաւը
պուլունանլարտա, սահիպի վէ խատէմէսին-
տէն ղայըը քիմէսնէսին կիճէ գալըպ եաթ-
մասը ճայիղ օլունաճաղ տըր:

Պէշինհի մատտէ. բունճնու տիւքքեանը
վէ գահվէ չէքլինտէ օլան մահէլլէրտէն պաշ-
գա, ալ էլ ումուն միւսքիրաթ սաթըլանեէր-
լէրին ախլամտան սօնրա գարանմասը իգթի-
զա իտէնէկինտէն, հալ ու մէվսիմ վէ մա-
հէլլէ կէօրէ, գապթիյէ նէգարէթի վէ տա-
յիրէի պէլէտիյէ տախիլինտէ օլան մահէլլէր-
տէ, մէնլիսի պէլէտիյէ թարաֆընտան թայ-
եին վէ իլան օլունաճաղ վաղըթլարտա գա-
րանաճաղ տըր:

Աթընհի մատտէ. միւսքիրաթ սաթըլան
եէրլէրին սահիպլէրի, պու եէրլէրտէ քիմ-
սէնին իթիթիա իտէմէլլէրինէ, վէ ատապը
ումունիյէնին խիլաթը օլունա, միւթթէրլէրի
թարաֆընտան պիր հալ ու հարէքէթ վու-
գուա կէլմէմէսինէ, քէնտուլէրի տիգգաթ
խտուպ, մէնինէ միւթթէտիր օլունաթըլարը
հալտէ, գապթիա մէնմուրլարընա խապէր
վիրմէկէ մէնպուր տուր:

Եթիսինհի մատտէ. միւսքիրաթ սաթըլան
մահէլլէրտէ գոււմար վէ սայիր լապիյաթ մէմ-
նու օլունա, տայիրէեի պէլէտիյէ տախիլին-
տէ, մէնլիսի պէլէտիյէտէն, վէ խարիճտէ օ-
լան մահէլլէրտէ, գապթիա մէնմուրլարըն-
տան բուխսաթը մախսուաէ օլունաթըլըն,
չալըը վէ էմալը չէյէր տախի մէմնու տուր:

Սէքիզինհի մատտէ. կէրէք եէրլի վէ կէ-
րէք էնէպի պիր քիմսէ, միւսքիրաթ եէրի
աչմագ իսթէտիքտէ, պուլունաճաղը մահէլլ
վէ միւլք սահիպի քիմ օլունաթընու թա-
րիս իլէ, պիր արգուհալ եաբըպ ղապթիյէ
միւլիլիկի մագամընա, վէ էկէր օլունաէլլ
տայիրէի պէլէտիյէ տախիլինտէ իսէ, մէնլի-
սի պէլէտիյէյէ իթա իլէ, օրալարտա թէտ-
գըգաթը նիգամիյէսի պիլիճրա, էկէր աշըլա-
ճաղ տիւքքեան վէ եա մաղազա նիգամընըն
միւսախտ օլունաթըն եէրտէ իսէ, գէնրիյէ նէ-
գարէթի ճանիպինտէն իսմին պիլիյէնին իս-
թիհասալ իլէ, թէգըքէթսինին իթասը, ճանի-
պի ղապթիյէտէն, վէ եախօտ տայիրէի պէ-
լէտիյէ թարաֆընտան, իլմու խապէր վէրի-
լէնէքտիր. վէ պուլունա իլին Պապը ղապ-
թիյէտէ մէնլիսի տախիլինտէ պաշգաճա պիր
աէթթէր թուլունաճաղ տըր. ֆագաթ, էճ-
նէպի օլունարըն էվլէլ էմիրտէ թապի օլ-
ունաթըլարը տէվլէթին սէֆարէթի գանչէլար-
եաթը թարաֆընտան պու խուսուտա բու-
աթը հալի պիր իլմու խապէր տախի կէ-
թիլմէտիքէ, իսթիտալէրի կէրէք ղապթի-
յէ միւլիլիկինտէն, վէ կէրէք մէնլիսի պէ-
լէտիյէտէն գապուլ օլունաթաճաղ տըր:

Տօգուլունհի մատտէ. գատէ՛ վէ գըյեէ
իլէ, աղ չօգ միւսքիրաթ սաթըլան մահէլ-
լէրտէն, ճանիպի միրի իչին, սէնէվի պիր իս-

մի պիլիյէ սլընաճաղընտան, իչպու իսմի պի-
լիյէ օլ վէճ՛ իլէ միւսքիրաթ ֆիւրուլիթ օ-
լունան մահէլլէրին սէնէվի տէյէրի օլան քի-
րալարընըն օնտա իւլիւնէ միւսալի օլունաթ-
տըր. ֆագաթ, մին էլգատիմ, ինիսարի նի-
զամը իւղրէ, կէտիքլի օլան մէյքէտէլէր, օլ
կէտիքլէրի պաշգաճա մուաճէլէ վէրէրէք,
միւսպաթա իթմիշ օլունաթըլարտան, օ միսիլ-
լու կէտիքլի օլան մէյքէտէլէրին, ախէր սա-
նաթ վէ թիճարէթի թանլիլ օլունաթըլարտա,
էլեկէմ տէրուլէրինտէ միւսքիրաթ ֆիւ-
րուլիթ օլունանլարտան չու նիղամ մուճիպին-
ճէ ալընմասը իճապ իտին իսմին բուխսա-
թիլէնին, կէտիք մուաճէլէսի ֆախիլի գար-
չըլըը օլունա իւղրէ, նըսթը քէնտիլէրի-
նէ թէրք օլունարագ, եալընըղ, նըսթը ա-
լընաճաղ տըր. վէ կէտիքլի օլան բունճնու
տիւքքեանլարը կէտիքլէրի իլին, ճանիպի
վաղըթա սէնէվի իթէլէր եիւղ էլիլէր ղու-
րուլ վէրմէքտէ օլունաթըլարտան, պուլուն-
քէմաթեան թարաֆը վաղըթա էաա իթմէք
իւղրէ, օ միսիլլու կէտիքլի բունճնու տիւք-
քեանլարընըն քիրալարը նիսպէթիյէ, ալը-
նաճաղ իսմին բուխսաթիլէտէն օլունաթըլարը
թէնլիլ օլունարագ, գուսուրու ախղ օլուն-
աճաղ տըր:

Ոսունհի մատտէ. ալընաճաղ իսմին քի-
րա նիսպէթիյէ թախիս օլունաճաղընտան,
մըղտարը քիրալարը թայեինի, պէրվէճհի ա-
թի իճրա օլունաճաղ տըր. չէյէլէ քի, տէ-
րունլէրինտէ, աղ չօգ միւսքիրաթ սաթըլ-
մագտէ օլան մահէլլէր, կէրէք քիրատա օլ-
ունա, վէ կէրէք աապը իլլէրինտէ օթուր-
սուն, քեային օլունաթըլարը մահէլլէնին, էր-
պապը վուգուլունտան, վէ էմալընըն իլէ-
րու կէլիլլէրինտէն իթէլէր քիլի իլէ պիլիյէ
թախիլարտան միւլէքքէպ պիր հէյեթ
թէշթիլ իլէ, իճարէյի սէնէվիլլէրի օլունաթ
մարիթէթի իլէ, վէ քէմալի հազգանիլլէթ
թագտիր վէ թայեին պիրլէ, սահիպլէրի վէ
եա միւսթէէթիլլէրին իսմին կէսթթէրլէ-
րէք, վէ պա սէնէտ կէտիքլի օլունաթը, վէ
եախօտ սօնրատան աշըլըպ, կէտիքլի պու-
լունաթըլու իլգահէն պէյան, վէ թահիր, վէ
թագրի օլունան իճարէյի սէնէվիլլէսի թէր-
գիմ վէ թէգպիր ղըլընարագ, պիր ղըթա
տէթթէրի թանլիլ, վէ հէյեթի մէղքիւրէ թա-
րաֆընտան իմգա վէ թէմիր ղըլընարտան,
վէ իթթիգա իտէն պիլիյէ իսմին թահի-
լի իլէ, բուխսաթ թէգքէրէլլէրի թահիլար-
ը մարիթէթի իլէ սահապընա իթա օլուն-
աթընտան սօնրա, տէթթէրի մէղքիւր ղէնրի-
յէ նէգարէթի ճանիպինէ թագտիմ օլունա-
ճաղ. վէ իչպու թագրի մատտէսինտէ ճա-
նիպի միրլիլ խապար, վէ եախօտ տիւքքեան
սահիպ վէ միւսթէէթիլլէրինէ ղատը վուգու-
ու պիր վէճ՛ իլէ թէճվիլ օլունաթաճաղըն-
տան, լիղարագ էյլէ ղատը վէ եախօտ հի-
մայէ օլունաթըլու թահաղըղ իտէր իսէ,
հէյեթի մէղքիւրէ թահիլ մէսուլիլլէթտէ թու-
լունաճաղ, վէ պատէղին պիր տիւքքեան,
միւսթէտէտէն կէտիք վաղ վէ նաղընա տա-
յիր, կէրէք խաղինէյի ճէլիլէտէն, վէ կէրէք
էվգաթը հիւմայուն խաղինէյի պէլիլլէրինտէն
ալընմըղ պուլունաճաղ կէտիք սուրէթ վէ սէ-
նէպիլլէրի իլէ, էվրագը սայիրէի պիլիյէ իս-

միսին թախիս վէ իսթիհասալ հազգընտա
իթիպար օլունաթըլարտա, օլ տիւքքեանտան
իսթիհասալ օլունաճաղ պիլիլլէր իսմին թէմա-
մէն ախղ ու թահիլ ղըլընաճաղ տըր. իչ-
պու հէյեթի եալընըղ պիր սէնէ իլին թէշթիլ
օլունաթը, պու վէճ՛ իլէ հէր պիր միւսքի-
րաթ տիւքքեանընըն քիրալարը թագտիր, վէ
իլլիլլա իտէն տէթթէրի թանլիլ օլուն-
աթընտան սօնրա, հէր պիր տիւքքեան սա-
հիպի կէլէնէք սէնէլլէր իչին ղէնրիլլէ նէգա-
րէթինէ միւրաճաթ իտէրէք, թէգքէրէսի-
նի թէճտիտ իթտիլլէնէք տիր:

Պէշինհի - Երբ -

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պու կիւն Ընդհանուր Ժողով,
Բաթրիքիսանէնին տալէթիսմէսի մուճի-
պինճէ Գուլ-Գաբուտա Մայր-Եկեղեցի-
տէ թէճէմիւ իտէճէք տիր:

— Պու կիւնլէրտէ միլլէթճէ էն պիլիլլէք
տիրգաթ օլունան չէյ կաթուղիկուս մէ-
սէլէսի օլունա, վէ միւլթէվէթա կաթու-
ղիկուսուն էյիլմիւ հազգընտա իսէ, տիւք-
լիւ մանեալար վէրլիլլէ իսէտէ, շիմտիյէ
գատար թէքմիլ պիր հիքեայէսի հիլ պիր
եէրտէ օգուլունա շիմտըղընտան, վէ պիր
գալ այտան պէրու պէքլէմէքտէ օլուն-
ղուլուն շու աթիտէթի ղիյատէսիլլէ
էմիլլէթէ շայան վուգուլի հալին հիքեա-
յէսի, թալաթիլլիկա կէլմիշ պուլուն-
աթընտան, հէր քէս մէմնուն օլուն
լիւմիլլէ պիսէն տէրճ իտէրիլ:

S. S. ՄԱՏԹԵՈՍ

Ս. ԿԱՌԻՂԻԿՈՍԻ

ՄԱՆՁՈՒՄՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Պոստոս ամսոյս 22. րդ գիշերը ընդ
արշալոյսն 'ի քուն մահու ննջեց վեհափառ
հայրապետը Տէր Մատթէոս ամենայն Հա-
յոց Կաթուղիկոսը երօրեայ հիւանդութեամբ
եւ որովհետեւ նորին վեհափառութեան այս
անակնկալ մահը խիստ հետաքրքրական պիտի
ըլլայ նորին հայրենակից ազգակցաց, ու մի-
անգամայն սիրելի որդւոցը, վասն որոյ ես որ
նորին սուրբ օծութեան հիւանդութեանը եւ
այն սուղ միջոցին թէ գիշեր եւ թէ ցորեկ
առանց ժամ մը միջոց տալու քովէն չէի
հեռացած, իբր ակամատեա ու հաւատարիմ
պատմիչ մը, կուղեմ մանրամասն նկարագ-
րել հիւանդութեան մանրամասն պարագայ-
ները եւ միանգամայն մեռնելու, եւ հետե-
ւաբար թաղման հանդիսին կերպը, որոց
վրայ ըլլալիք հետազոտութիւնները մեր ազ-
գակցաց զատողութեանը ձգելով:

Ամսոյս 17. րդ օրը որ էր օր երեքշաբ-
թի, երեկոյեան ընթրիքը ընկէն վերջը,
ըստ իւր սովորութեան ժամ մը միջոց տա-
լէն վերջը անկողին մտաւ ես ալ դարձեալ
քովն էի. վասն զի սովորութիւնն էր երե-
կոյեան ժամը 11 ին ուտել եւ 12 ին ննջել,
ինքը պառկելէն վերջը ես ալ քովէն հե-
ռացայ, (այն օրերը ես մինակ կը գտնուէի

քովը, ուրիշ ատեններ թէպէտ ցորեկներն ալ ընդհանրապէս իւր ձեռնասուն հոգեկից որդի Գ. Անդրէաս սրբազան եպիսկոպոսին հետ մեկտեղ քովը կը լինէինք, սակայն այն օրերը նորին սրբազնութիւնը ջերմային հիւանդութիւն ունենալուն ես ինքս մինակ էի գտնուած մանաւանդ այն մէկ ժամ միջոցին հարկաւ քովը կ'ըլլայինք մինչեւ ետքը պառկեր եւ ապա մեք կիջնէինք 'ի սեղան'։ Հետեւեալ օրը իր որոշեալ ատենին չարթննալուն հետաքրքրաբար իւր պառկած սենեակին սրահը անցայ, ու հոն կեցող պահուորդին (շաթրին) պատճառը հարցուցի։ (որովհետեւ դիւերները այն պահանորդը կը պառկէր նոյն սրահին մէջ) իմացայ որ նոյն գիշերը քիչ մը տենդային սառսուռ եկեր էր։ Վասն զի մէկ ամիսէն աւելի էր որ երբեմն երբեմն կը նեղէր երկար միջոց տալով։ Ուստի անհոգ ըլլալով սենեակս վերադարձայ։ մէկ ժամ միջոցէն վերջը Ասատուրը (շաթրին անունն է) լուր բերաւ թէ վեհափառ Տէրը ելած է ու ձեզ կը կանչէ։ Իսկոյն ելայ քովը գնացի որ երեսը լուացեր ու անկողնոյն մօտը եղած նստարանին վրայ մօրուսը կը սանտրէր, զիս տեսնելուն ըսաւ «այս գիշեր ջերմը զիս բաւական նեղեց, ուստի կ'ուզեմ որ այսօր պարզ ջրի մէջ ելիւած ապուր մը միայն խմեմ (վասն զի իր կերակուրներուն տնօրէնութիւնը նոյն միջոցին ինձ յանձնած էր)», ուստի դու ալ այնպէս տնօրինէ՛»։ Նոյն օրը ցորեկը միւսակ ապուր խմելով անցուց նոյն միջոցին ես ու Գ. Անդրէաս եպիսկոպոսը միւսակ էինք երբոր նորին վեհափառութիւնը մեր սենեակը եկաւ, բաւական ատեն ալ նստելով մեր հետ խօսակցեցաւ, այն միջոցին Գ. սրբազանին համար եփուած պահոց (գէրտէ) տեսաւ, հարցուց որ իրեն համար ալ կա՞յ արդեօք երեկոյեան համար։ պատասխանեցի թէ ոչ, այլ թէ կ'ուզէ սուղ ինչ միջոցի իրեն համար ալ կրնայ պատրաստուիլ, չէ ըսաւ եթէ պատրաստ չիկայ նէ չեմ ուզեր (այս խօսակցութեան միջոցին շաթրը Ասատուրը խուցին դրանք մէջ կ'ըլլար)։ քիչ մ'ալ նստելէն վերջը իւր սենեակը վերադարձաւ, երեկոյին ժամը 10 1-2 ին միջոցին Գ. սրբազանին հետ դանձապետ կարապետ վարդապետին սենեակը իջանք սովորական թէյերնիս խմելու, իսկ ես գնացի դէպ 'ի խոհանոցը եւ տեսայ որ վեհափառ հօր կերակուր կը պատրաստուէր, սակայն փոխանակ ապուր տանելու տեսայ որ (դէրտէ) եփած էր։ հարցուցի խոհարարին թէ այս գերտէն քեզ ո՞վ հրամայեց եփելու առանց իմ գիտութեան, ըսաւ թէ շաթրը Ասատուրը վեհափառին հրամանովը, եւ քանզի երբեմն մասնաւոր հրամաններ կուտար այն շաթրին (ան ալ դարձեալ առ իս ուղեւ ըլլալով) ուստի լուծիւն պահելով դարձայ թէյըս խմելու։ (նոյն ատենը նորին սրբազնութեան կերակուրը շաթրը կը տանէր) թէյը խմել լինալէս վերջը Գ. եպիսկոպոսին իմացուցի վեհափառի քով երթալու ըստ սովորութեան։ ուստի սենեակէն դուրս ելայ նոյն կետին դէմ ելաւ շաթրը Գովհաննէսը ձեռքը զերտէին անօթը բռնած, այն

ինչո՞ւ ետ կը դարձնես ըսի։ ըսաւ թէ նորին վեհափառութիւնը իրեք զգալի չափ ուտելէն վերջը ետ դարձուց թէ մէջը վատ համ մը կայ չեմ ուզեր։ շաթրէն բաժնուելով վեր ելայ քովը երթալու։ տեսայ որ անկողին կը մտնայ։ ես ալ քովը չի մտնելով ետ դարձայ եւ դարձեալ Գերա. եպիսկոպոսին քով։ գրեթէ կէս ժամ անցեր էր։ մէյմալ յանկարծ լուր եկաւ թէ, վեհափառը հիւանդացաւ, իսկոյն քովը վազեցի որ շարունակ կը փսխէ։ ի՞նչ եղար վեհափառ տէր ըսի։ «զերտէն ըրաւ» ըսաւ սաստիկ տագնապով մը։ եւ սկսաւ վերէն փսխել եւ վարէն լուծել։ քիչ մը հանգարտեցաւ կարծելովս սենեակս քաշուեցայ։ Գ. եպիսկոպոսին քովը սկսանք այս պարագային վրայ խօսիլ։ եւ որովհետեւ վանքին բժիշկը այն օրը հեռու գիւղ մը գնացեր էր, մեր կողմէն միայն իմօնի կեղեւ ելիլ ու խմցնել մը ըրինք։ Լիմօնի կեղեւի ջուրը խմելէն վերջը հանդարտելով մեզ այնպէս կարծել տուաւ թէ կը քնանայ։ ուստի, սենեակս վերադառնալով պառկեցայ։ առաւօտուն որ ելայ իմացայ որ գիշերը խիստ անհանգիստ անցուցած էր ու լուծմունքը քանիցս անգամ եւս շարունակուեր էր։ գնացի քովը եւ ծանր տրամադրութեան մէջ տեսայ ստէպ պաղ ջուր խմելու կը փափաքէր, թեպէտ դուրսէն տաքութիւն չունենալէն 'ի դատ բոլորովին մարմինը գրեթէ սառած էր։ Իսկոյն բժիշկին մարդ խրկեցինք դեռ եկած չէր, սակայն նոյն օրը անպատճառ պէտք էր գար։ ուստի գնացի վեհափառութեան քովը եւ հարցուցի թէ արդեօք ապուր մը խմելու ախորժակ ունի՞, տկար ձայնով մը ոչ ըսաւ, եւ մատովը ստամոքսը ցուցնելով ըսաւ թէ հոն է նեղութիւնը։ ուստի պաղ ջուր ըսաւ։ իսկ ես քիչ քիչ ջուր կ'ուտայի այնքան որ միայն բերանը կը զովանար։ ասանկով քանի կ'երթար ներսէն տագնապը կը շատնար թէպէտ դուրսը խիստ պաղ էր։ օրը երեկոյ եղաւ դեռ բժիշկը չ'եկաւ հիւանդը սկսաւ ուրիշ կերպարանք առնել, այսինքն ցնդաբանել որպէս թէ աչքին տարբեր առարկայներ երեւցած ըլլան, այս միջոցներուն սրտին նեղութիւնը դուրս հանելու դիտմամբ թուղթը ոլորել տալով դէպ 'ի կոկորդը կը խոթէր որպէս թէ փսխէ, սակայն այս ալ 'ի դուր։ ուստի այս օրս ալ այսպէս անցունելով գիշերը եղաւ եւ այս գիշերը մերթ զառանցանքով մերթ եւ ներքին տագնապներով առտու ըրինք։ եւ նոյն գիշերն ալ բժիշկը եկաւ։ եւ հետեւեալ առտուն օր ուրբաթ կանուխ եկաւ հիւանդին քով երակները զննեց ամենեւին չէր զարնէր։ ներքին տագնապը խիստ շատ։ լուծմունքը դադրած եւ մէջը բռնուած։ բժիշկը չի կարողացաւ ինչ ցաւ ըլլալը որոշել, վասն զի ինքը եւս չէր կարող յայտնել իր զգացմունքը։ միայն կ'երեւար որ ներքին տագնապ մը կը կրէր սաստիկ կերպով։ ուստի չորս հատ (հապ) տուաւ որոշելով որ երկուքը գործածէ, եւ թէ որ մինչեւ երկու ժամ չ'լուծէ երկու ժամէն զկնի երկուքը եւս ընդունի։ եւ ինքը իրիկունս մօտ կրկին կ'ուզայ։ հապին երկուքը տալով ճաշի զանգակը զարկաւ ես

ալ իշայ ճաշի։ մնացին քովը իր երկու շաթրները։ կէս ժամ անցաւ վեր ելայ տեսայ որ այն երկու հատն ալ ուզեր է ընդունիլ որպէս զի աւելի փութացնէ լուծմունքը եւ շաթրները անխորհրդաբար տուներ են։ սկսաւ լուծմունքը մէկ ժամէն շարունակել առատապէս, բայց դարձեալ մէջքը բռնուած, որքան կը լուծուէր կարծես թէ տագնապը կ'աւելնար։ Այս եղելութիւնները կ'ըլլային ուրբաթ օրը օգոստոս 20 հիւանդութեանը երկրորդ օրը ժամը 8 ին միջոցները երբոր բժիշկը վրայ հասնելով զարմացաւ տեսնելով որ այնքան լուծողութեանը հակառակ, ներքին տագնապը սաստիկ։ ընդհառակն մարմնոյն արտաքին կողմը խիստ պաղ եւ երակներուն զարնուածքը կանգնած, ու մէջքը մի եւ նոյն դրութեամբ դադրած։ այս պարագային մէջքը բժիշկը շուարած ուղեց որ այն դրութեան մէջ կենայ սպասելով թէ բնութիւնը օգնէ թէ մէզը բացուելուն կամ առատ քրտտինք մը դալուն մինչեւ հետեւեալ առաւօտը եւ ինքը գնաց։ Օրը իրիկունս եղաւ հիւանդը սկսաւ իր զառացանքները շատցուներ։ ժամը գիշերուան մէկը գացեր էր երբոր սկսաւ տագնապը աւելի սաստիկ կերպով նեղել։ դարձեալ քովը գացի մարմնոյն ամէն կողմը շոշափեցի բոլոր սառ կըտրած էր։ ընդ հակառակն վրան վերմակ չէր ուզեր պահել միշտ մէկդի կը նետէր, եւ ստէպ ստէպ ջուր կը պոռար, քանի գնաց երեւակայութիւնը խռովեցաւ։ յանկարծ կը պոռար մեզ օգնութեան կը կանչէր իրեն վախ տուող առարկան գլխաւորապէս վարդապետներ էին։ վասնորոյ կրտէր (աման սա վարդապետները ինչ կ'ուզեն ինչ) իսկոյն քովը կ'երթայինք վեհափառ տէր ինչ կ'ուզես։ «կը վախնամ կոր սա վարդապետները դուրս հանեցէք, մատուկս ձեռքերնէն առէք, աներեսաբար դէմս կանգնեմ ես, դացէք կ'ըսեմ չեն երթար» կ'ըսէր, ու մենք կ'սկսէինք շարունակ ձեռքերն ու ոտքերը չփել, քիչ մը կը հանգչէր ջուր կ'ուզէր կը խմէր։ աչքերը կը ծանրանային ան ատեն կ'ըսէր մեզի «տղաքս դուք պառկեցէք, ես ալ քնանամ»։ կը բաժնուէինք քովէն գրեթէ հինգ րոպէի չափ մէյմալ յանկարծ կը պոռար «դարձեալ եկան, քովս եկէք» իսկոյն քովը կ'երթայինք։ վերջապէս այս դրութեամբ կէս գիշերը անցուցինք։ սակայն սկսաւ սիրտս սաստիկ երկիւղ մտնալ։ կը տեսնամ որ անկողնոյն մէջը երեք հանգարտութիւն չունի, գիտես թէ անկողնոյն հետ կը ծեծկուէր խեղճ ծերը։ անանկ մէկ տրամադրութիւն մը որ զդացած չէր կրնար բացատրել, միայն մեր երեսն 'ի վեր ցաւալի ժպիտներ կ'ընէր, օգնութիւն մը կը խնդրէր բայց ո՞րպիսի ցաւոյ համար։ այս բանը անորոշ մնաց մինչեւ մեռած ժամը։

Շարունակել

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿՐԱՊԵՏ 8. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԵՎԱՆՔ ՀԵՐԱԼՏԵՐ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆՏԵ
ԳԵՅՈՂԻԱՅԵԱ ՅՈՂՈՒ ԵՈՒՅԱ, ՅՈՒՐԱՅԱ ԶԵՆՈՒԼԱԶ
ԳԵՐԱԵՐԷՐ ԳԱՐԵՐՈՒՄ ԱՌԵՐՈ 519.